

## גאוגרפיה, תכנון וסביבה (807)

<http://geography.huji.ac.il>

פרופ' אפרת מורין ראש המחלקה טל' 588-3020  
גב' שלי עמיר רכזת המחלקה טל' 588-3019

### מורי המחלקה לגאוגרפיה:

|                   |                        |
|-------------------|------------------------|
|                   | ד"ר רן אהרנסון         |
|                   | פרופ' רוני אלנבלום     |
| (שבתון בסמסטר א') | פרופ' אורי דיין        |
|                   | ד"ר גלית כהן-בלנקשטיין |
|                   | פרופ' נעם לוי          |
|                   | ד"ר אמילי סילברמן      |
|                   | פרופ' ערן פייטלסון     |
| (שבתון)           | ד"ר איתי פישהנדלר      |
|                   | פרופ' דני פלזנשטיין    |
|                   | פרופ' עמוס פרומקין     |
|                   | פרופ' ריכב רובין       |
|                   | ד"ר גלעד רוזן          |
|                   | פרופ' ערן רזין         |
| (שבתון)           | פרופ' נעם שובל         |

### אמריטי:

פרופ' יהושע בן-אריה  
 פרופ' עמירס גונן  
 פרופ' שלמה חסון  
 פרופ' אהרון יאיר  
 פרופ' נפתלי קדמון  
 פרופ' רות קרק

### מורים אורחים:

גב' טלי אבירם  
 מר עדי בן נון  
 ד"ר תמיר גרודק  
 גב' רות הררי קרמר  
 פרופ' עודד נבון  
 ד"ר שי רבינאו  
 גב' רחל שוקרון

**מורים מן החוץ ועמיתי הוראה:**

ד"ר הלל בר-גרא  
ד"ר ניצן לוי  
ד"ר אורית סקוטלסקי  
ד"ר שאול ציונית  
מר אפרים שלאין

## לימודי התואר השני (מ"א)

### תואר מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה (807)<sup>1</sup>

לימודי התואר השני מכוונים להעמקת הידע של התלמידים בתחומים שבהם עיקר התעניינותם ולהתמחות בדרכי העבודה המדעית. הלימודים לתואר מוסמך נמשכים שנתיים.

המחלקה לגאוגרפיה תעניק תואר מוסמך ב"גאוגרפיה, תכנון וסביבה" לתלמידים אשר יסיימו בהצלחה את לימודי המוסמך. הלימודים יתאפשרו במסגרת השילובים הבאים:

- גאוגרפיה תכנון וסביבה ללא מגמה וללא התמחות
- גאוגרפיה תכנון וסביבה במגמה בגאוגרפיה היסטורית יישובית
- גאוגרפיה תכנון וסביבה במגמה בגאוגרפיה פיזית
- גאוגרפיה תכנון וסביבה בהתמחות בניהול תכנון ומדיניות הסביבה
- גאוגרפיה תכנון וסביבה בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי (התמחות מטעם המכון ללימודים עירוניים ואזוריים).

### מסלולי הלימוד

הלימודים מתנהלים בשני מסלולים<sup>2</sup>:

**א. מסלול מחקרי:** מיועד להעמיק ולהרחיב את ידיעות התלמידים, כדי לפתח את כושרם המחקרי, לביצוע עבודה מחקרית מורחבת. תלמידים יוכלו להתקבל למסלול זה לאחר שאחד המורים הקבועים במחלקה הביע את הסכמתו בכתב להדרכתו בכתיבת התיזה.

**תנאי קבלה:** ציון ממוצע של 85 לפחות בתואר הבוגר ובלימודי הבוגר בגאוגרפיה. תלמיד שלא למד גאוגרפיה לתואר ראשון יתקבל לשנת השלמה על סמך ממוצע 80 לפחות בבוגר (במקרים מיוחדים ובאישור היועץ יתאפשר להתקבל למוסמך עם לימודי השלמה). תלמיד המתקבל בשנה א' למסלול הלא מחקרי יוכל לעבור למסלול המחקרי אם השיג ממוצע של 85 לפחות ב- 20 נ"ז בלימודי המוסמך.

**ב. מסלול לא מחקרי:** ירחיב ויעמיק את הידע בתחום הגאוגרפיה הן בכיוון המקצועי והן בכיוון העיוני. במסלול זה אין עבודה מחקרית מורחבת ומספר הקורסים רב יותר. תכנית הלימודים של כל תלמיד תקבע בהתאם להתמחות או למגמה בה בוחר התלמיד, באישור יועץ לימודי המ"א.

**תנאי קבלה:** ציון ממוצע משוקלל של 80 לפחות בתואר הבוגר ובלימודי הבוגר בגאוגרפיה. תלמיד שלא למד גאוגרפיה לתואר ראשון יתקבל לשנת השלמה על סמך ממוצע 80 לפחות בבוגר (במקרים מיוחדים ובאישור היועץ יתאפשר להתקבל למוסמך עם לימודי השלמה).

**תכנית לימודים אישית למוסמך:** תכנית זו מוצעת בפקולטה לתלמידי המסלול המחקרי בלבד. מסלול זה מאפשר בניית תכנית מיוחדת לתלמיד לפי שאיפותיו, בכפוף לאישור יו"ר ועדת ההוראה של הפקולטה בה הוא לומד - **ראה פרק ה' בשנתון הפקולטה למדעי החברה**.

<sup>1</sup> תלמידי המוסמך הוותיקים בגאוגרפיה, מחויבים לשנתון השנה בה החלו לימודיהם לתואר המוסמך.

<sup>2</sup> המגמה הפיזית נלמדת במסלול המחקרי בלבד.

גאוגרפיה, תכנון וסביבה, תשע"ה

## התמחויות ומגמות בלימודי התואר השני

להלן תאור תחומי המיקוד האפשריים בתואר המוסמך:

1. **התמחות בניהול, תכנון ומדיניות הסביבה** - מדגישה היבטים של מדעי החברה לבעיות איכות הסביבה. ההתמחות פתוחה לתלמידי מוסמך בחוג לגאוגרפיה ולתלמידי חוגים אחרים. מטרת התכנית להכשיר חוקרים מתחומים שונים להסתכלות ולהערכה רב-תחומית של בעיות בתחום הסביבה, וליצור תשתית מקצועית של בעלי תפקידים ברשויות, בגופים עסקיים ובגופי תכנון. תכנית ההתמחות כוללת 23 נ"ז. עבור תלמידי המוסמך ב"גאוגרפיה, תכנון וסביבה", 19 נ"ז מלימודי ההתמחות יוכרו כקורסי בחירה למוסמך בחוג (ראו פירוט תכנית הלימודים להלן). שילוב התואר בחוג לגאוגרפיה עם תוכנית זו מקנה תואר "מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה בהתמחות בניהול, תכנון ומדיניות הסביבה".
2. **התמחות בתכנון עירוני ואזורי – מטעם המכון ללימודים עירוניים ואזוריים**. המכון ללימודים עירוניים ואזוריים בפקולטה למדעי החברה מציע מסגרת לימודים ייחודית המקנה ידע עיוני ומעשי בתחום העירוני והאזורי ומכשירה תלמידים כמתכננים במסגרת צוותי תכנון. הנושאים בהם מתמקד המכון משלמים את נושאי הגאוגרפיה העירונית, היישובית, הפוליטית, החברתית, הכלכלית וההתנהגותית בהיבטים הנוגעים לשיטות תכנון, מינהל עירוני וקביעת מדיניות. הלימודים מיועדים להקנות תשתית רחבה של ידע בתכנון עירוני, ניתוח עירוני ומדיניות עירונית. יישומו של ידע זה מתבצע באמצעות סדנאות, אולפנים ועבודת שדה נרחבת. תכנית הלימודים כוללת קורסי חובה, אולפנים וסדנאות, סמינר מכוני וקורסי בחירה. לימודי החובה מיועדים להביא את משתתפי התכנית להכרת שיטות היסוד ומערכת המושגים בנושאים עירוניים ואזוריים (תאוריות התכנון, דיני תכנון ובניה, ניתוח עירוני, הליכי תכנון). אולפני המכון עוסקים בתכנון מרחבי ברמות של התכנון המקומי, המחוזי והארצי תוך כדי ביצוע פרויקט יישומי. הסמינר המכוני עוסק בנושא אקטואלי המצוי בסדר היום הציבורי. היקף הלימודים במכון הוא 23 נ"ז: שישה קורסי חובה, ארבעה קורסי בחירה ועבודה סמינריונית אחת. 19 נ"ז יוכרו כקורסי בחירה למוסמך במחלקה לגאוגרפיה. שילוב התואר בחוג לגאוגרפיה עם תוכנית זו מקנה תואר "מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי". פירוט תוכנית הלימודים יופיע בשנתון מדעי החברה.
3. **מגמה בגאוגרפיה היסטורית יישובית**- הגאוגרפיה ההיסטורית עוסקת בחקר שאלות גאוגרפיות ונושאי יסוד גאוגרפיים שונים בתקופות עבר. הגישה משלבת ניתוח גאוגרפי, ניתוח תעודות ומקורות היסטוריים וניתוח נתונים הנאספים בשדה תוך שימוש בשיטות מחקר ממדעי החברה והרוח. מוקד המחקר הוא הקשר בין הגאוגרפיה וההיסטוריה: כיצד עיצבו תהליכים היסטוריים את התמונה הגאוגרפית, וכיצד השפיעו מרכיבים גאוגרפיים על התפתחויות היסטוריות. הגאוגרפיה ההיסטורית-יישובית דנה בשני תחומים אלה ברמה עולמית, אזורית וארצית, החל מן העת העתיקה ועד להווה. ארץ-ישראל משמשת כמעבדת לימוד ומחקר עיקרית. במסגרת המגמה ניתן להתמחות בתחום מסוים או לשלב בין תחומי משנה - התחום העיוני מחקרי ותחומים בעלי אופי יישומי כגון שימור היסטורי, מוזיאולוגיה, חינוך ותיירות. בכל אחד מן התחומים ניתן להתמקד באחת מן התקופות: העת העתיקה, ימי-הביניים, או העת החדשה. שילוב התואר בחוג לגאוגרפיה עם תוכנית זו מקנה תואר "מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה במגמה בגאוגרפיה היסטורית-יישובית".
4. **מגמה בגאוגרפיה פיזית** - הגאוגרפיה הפיזית עוסקת בתהליכי עיצוב הנוף כפי שהם מושפעים על-ידי גורמים פיזיים ואנושיים. התחום משלב לימוד ומחקר בעזרת עבודת שטח, ניסויי מעבדה, מודלים ממוחשבים, שימוש נרחב ב-GIS וחישה מרחוק. במסגרת המחלקה פועלת היחידה לחקר מערות. בנוסף למחקרים תיאורטיים-בסיסיים בגאוגרפיה פיזית, עוסקים מורי המגמה ותלמידיה בתוכניות מחקר בעלות מגוון יישומים כגון אקלים ופלאואקלים, נגר עילי ומי תהום, יעור באזורים מדבריים, רגישות נופים לשינויי אקלים, מכלול הקשרים בין האקלים להשפעת אדם על תהליכים טבעיים, גאוארכאולוגיה וקרקע. במסגרת לימודיהם נחשפים התלמידים לעבודות מחקר הנערכות במסגרות שונות במגמה: מחנות לימוד, סיורים והדרכה אישית. במסגרות אלו מוקנים לתלמיד מיומנות וניסיון מעשי להתמודדות עם נושאים הנוגעים לפני השטח במובן הרחב והבין-מקצועי, עם פוטנציאל לתרום לפתרון בעיות סביבתיות מגוונות בעלות מרכיב פיזי מרכזי. שילוב התואר בחוג לגאוגרפיה עם תוכנית זו מקנה תואר "מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה במגמה בגאוגרפיה פיזית".

### מבנה לימודי התואר השני בגאוגרפיה, תכנון וסביבה

תלמידי התואר השני רשאים לבחור בהתמחות או במגמה כמפורט קודם או ללמוד לתואר מוסמך ללא שייכות למגמה או התמחות.

בקורסים בהם הציון הסופי מהווה שקלול בין מטלות נוספות יחד עם ציון בחינת כיתה, הזכאות לציון סופי בקורס מותנית בציון "עובר" (60) בבחינה.

יועץ לימודי מ"א: [פרופ' נעם לוין](#) טלפון 02-5881078, חדר 4620, מדעי החברה, הר הצופים

#### מבנה הלימודים יכלול:

א. תנאי מעבר לשנה ב' - ציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

ב. לימודי חובה

ג. לימודי חובת בחירה – קורסי ליבה בתכנון וסביבה

ד. סמינרים (במסלול המחקרי – סמינר אחד, במסלול הלא מחקרי – שני סמינרים)

ה. עבודות סמינריות (במסלול המחקרי תוגש ע.ס. אחת, במסלול הלא מחקרי – תוגשנה שתי ע.ס.).

ו. לימודי בחירה

#### היקף לימודי מוסמך בגאוגרפיה, תכנון וסביבה

| מסלול<br><u>מחקרי</u> | מסלול<br><u>לא מחקרי</u> |
|-----------------------|--------------------------|
| קורסים:               | 36 נ"ז                   |
| עבודות סמינריות:      | 4 נ"ז                    |
| <u>סה"כ:</u>          | 40 נ"ז                   |
|                       | 48 נ"ז                   |

היקף הלימודים במגמה נבחרת זהה להיקף הלימודים במוסמך ללא מגמה.

#### היקף לימודי מוסמך בגאוגרפיה, תכנון וסביבה עם התמחות נבחרת

תלמידי ההתמחויות בתכנון עירוני ואזורי ובניהול ובתכנון ומדיניות הסביבה, חייבים בלימודים בהיקף של 23 נ"ז במסגרת ההתמחות, מתוכן 19 נ"ז (כולל עבודה סמינריונית אחת) יוכרו במחלקה לגאוגרפיה (כמפורט להלן).

| מסלול<br><u>מחקרי</u>  | מסלול<br><u>לא מחקרי</u> |
|------------------------|--------------------------|
| גאוגרפיה, תכנון וסביבה | 21 נ"ז                   |
| התמחות                 | 19 נ"ז                   |
| ע. סמינריות            | 4 נ"ז                    |
| <u>סה"כ:</u>           | 44 נ"ז                   |
|                        | 52 נ"ז                   |

## המסלול המחקרי (מסלול א')

### כללי

לימודי מסלול זה יימשכו שנתיים. היקף הלימודים במסלול זה יהיה 36 נ"ז בלימודי קורסים ו- 4 נ"ז על כתיבת עבודה סמינריונית, סה"כ 40 נ"ז.

במסגרת הלימודים יידרשו התלמידים ללמוד קורס מסוג שוס או סמינר ולהגיש במסגרתו עבודה סמינריונית. כמו כן, התלמידים יידרשו להגיש עבודה מחקרית מורחבת (עבודת גמר).

### תנאי מעבר לשנה ב'

כתנאי לעבור לשנה ב', תלמידי המוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה יידרשו לציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

יש לשים לב להרכב קורסי החובה בהתאם לשיוך למגמה / להתמחות – ייתכנו קורסי חובה נוספים / חלופיים וייחודים לתחומים השונים. ראו פרוט בהמשך לכל מסלול לימודים.

### עבודת גמר (תזה)

תלמידי המסלול המחקרי יידרשו לכתוב עבודה מחקרית מורחבת בהנחיית מדריך.

הרכב הציון למוסמך במסלול המחקרי:

|                    |     |
|--------------------|-----|
| ממוצע ציוני קורסים | 65% |
| עבודת גמר          | 35% |

## המסלול הלא מחקרי (מסלול ב')

### כללי

לימודי מסלול זה יימשכו שנתיים. היקף הלימודים במסלול זה יהיה 40 נ"ז בלימודי קורסים ו- 8 נ"ז על כתיבת עבודות סמינריוניות, סה"כ 48 נ"ז.

במסלול זה יידרשו התלמידים ללימודי חובה כפי שיפורט לכל מסלול, לימודי בחירה (להשלמת מכסת הנ"ז לתואר). כמו כן, יידרשו התלמידים ללמוד שני קורסים מסוג שוס או סמינר ולהגיש במסגרתם עבודות סמינריוניות.

יש לשים לב להרכב קורסי החובה בהתאם לשיוך למגמה / להתמחות – ייתכנו קורסי חובה נוספים / חלופיים וייחודים לתחומים השונים. ראו פרוט בהמשך לכל מסלול לימודים.

### תנאי מעבר למסלול המחקרי

תלמיד המתקבל בשנה א' למסלול הלא מחקרי יוכל לעבור למסלול המחקרי, אם קיבל ציון ממוצע של 85 או יותר ב- 20 נ"ז מלימודי שנה א' למוסמך (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

להלן פירוט מבנה הלימודים לתואר השני בגאוגרפיה, תכנון וסביבה, בהתאם למסלולי הלימוד המוצעים:

**גאוגרפיה, תכנון וסביבה**  
**מסלול ללא התמחות / מגמה**  
**(807)**

הלימודים יתרכזו בימים: שלישי ורביעי.  
 יועץ לימודי מ"א: [פרופ' נעם לוין](#) טלפון 02-5881078, חדר 4620, מדעי החברה, הר הצופים

| מסלול א' (מחקרי)                                                                                                                                                                                                                                                                      |              | מסלול ב' (לא מחקרי)                                                                                                                                                                                                                                                                   |                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| לימודי חובה                                                                                                                                                                                                                                                                           | היקף         | לימודי חובה                                                                                                                                                                                                                                                                           | היקף              |
| 40849 סמינריון מחלקתי                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 נ"ז        | 40849 סמינריון מחלקתי                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2 נ"ז             |
| <b>אחד מבין קורסי גישות במחקר הגאוגרפי:</b><br>40422 גישות למדיניות סביבתית במרחב<br>40512 נוף טקסט וקונטקסט בגאוגרפיה היסטורית- לא יתקיים בתשע"ה<br>40732 סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי<br>40829 הדרכה אישית לתלמידי המגמה הפיזית (מהווה את קורס הגישות במגמה הפיזית)           | 2-2.5 נ"ז    | <b>אחד מבין קורסי גישות במחקר הגאוגרפי:</b><br>40422 גישות למדיניות סביבתית במרחב<br>40512 נוף טקסט וקונטקסט בגאוגרפיה היסטורית – לא יתקיים בתשע"ה<br>40732 סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי<br>40829 הדרכה אישית לתלמידי המגמה הפיזית (מהווה את קורס הגישות במגמה הפיזית)          | 2-2.5 נ"ז         |
| <b>לימודי חובה מתודולוגיים</b>                                                                                                                                                                                                                                                        |              | <b>לימודי חובה מתודולוגיים</b>                                                                                                                                                                                                                                                        |                   |
| 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                               | 2 נ"ז        | 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                               | 2 נ"ז             |
| 40801 סטטיסטיקה למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                                | 3 נ"ז        | 40801 סטטיסטיקה למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                                | 3 נ"ז             |
| קורס מתקדם בתחום הממ"ג                                                                                                                                                                                                                                                                | קורס אחד     | קורס מתקדם בתחום הממ"ג                                                                                                                                                                                                                                                                | קורס אחד          |
| <b>חובת בחירה – לימודי ליבה בתכנון וסביבה</b>                                                                                                                                                                                                                                         |              | <b>חובת בחירה – לימודי ליבה בתכנון וסביבה</b>                                                                                                                                                                                                                                         |                   |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>40650 עיר וחברה</li> <li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li> <li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li> <li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li> <li>40731 שימור עירוני- לא יתקיים בתשע"ה</li> <li>40870 תכנון מטרופוליני</li> </ul> | שלושה קורסים | <ul style="list-style-type: none"> <li>40650 עיר וחברה</li> <li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li> <li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li> <li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li> <li>40731 שימור עירוני- לא יתקיים בתשע"ה</li> <li>40870 תכנון מטרופוליני</li> </ul> | שלושה קורסים      |
| <b>סמינר</b>                                                                                                                                                                                                                                                                          |              | <b>סמינר</b>                                                                                                                                                                                                                                                                          |                   |
| חובת לימוד קורס מסוג שוס או סמינר                                                                                                                                                                                                                                                     | קורס אחד     | חובת לימוד 2 קורסים מסוג שוס או סמינר                                                                                                                                                                                                                                                 | שני קורסים        |
| כתיבת ע. סמינריונית                                                                                                                                                                                                                                                                   | 4 נ"ז        | כ. עבודות סמינריוניות                                                                                                                                                                                                                                                                 | 8 נ"ז             |
| <b>קורסי בחירה בגאוגרפיה</b>                                                                                                                                                                                                                                                          |              | <b>קורסי בחירה בגאוגרפיה</b>                                                                                                                                                                                                                                                          |                   |
| עבודת גמר                                                                                                                                                                                                                                                                             | 0 נ"ז        | להשלמת הנ"ל לתואר                                                                                                                                                                                                                                                                     | להשלמת הנ"ל לתואר |
| סה"כ נ"ל לתואר                                                                                                                                                                                                                                                                        | 40 נ"ז       | סה"כ נ"ל לתואר                                                                                                                                                                                                                                                                        | 48 נ"ז            |

הערות:

1. ניתן ללמוד מספר גדול יותר של נ"זים מקורסי גישות ומקורסי הליבה אשר ייכללו במסגרת לימודי הבחירה.
2. בשל הסיורים המתקיימים בחלק מהקורסים, יתכנו שינויים בהיקפי הנ"ז כפי שמופיעים לעיל (חצי נ"ז נוספת לכל יום סיור). בכל מקרה היקף קורסי הבחירה ייקבע בהתאם להיקף הנדרש להשלמת הנ"ז לתואר של כל תלמיד ותלמיד.
3. תנאי מעבר לשנה ב':  
כתנאי לעבור לשנה ב', תלמידי המוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה יידרשו לציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

**גאוגרפיה, תכנון וסביבה**  
**במגמה בגאוגרפיה פיזית**  
**(377)**  
**מסלול א' בלבד**

המגמה בגאוגרפיה פיזית עוסקת בחקר תהליכים בסביבה הטבעית: אקלים, מערכות מזג-אוויר, הידרולוגיה, עיצוב הנוף, קרסט, קרקע ומסלע. המחקר בוחן את התפתחות התהליכים הללו בתקופות שונות ובסקאלות זמן ומרחב שונות. בנוסף מתמקדת המגמה במחקר יחסי הגומלין בין תהליכים טבעיים לפעילות אנוש פרהיסטורית עד מודרנית. התכנית מכוונת להקנות לתלמידים מערכת של מיומנויות בהן יוכלו להשתמש על מנת להגיע לפתרונות לבעיות מדעיות הקשורות לסובב הטבעי. הקורסים שבמסגרת התכנית מעניקים לתלמידים ידע ודרכי חשיבה בהיבטים שונים של מערכות סביבתיות, אספקטים תיאורטיים של תהליכים טבעיים, שיטות שדה, שיטות מעבדה, חישה מרחוק, GIS ובניית מודלים מתמטיים וסטטיסטיים.

**מגמה זו פתוחה למסלול המחקרי בלבד.**

**תנאי קבלה**

יתקבלו למגמה תלמידים אשר התקבלו לתואר מוסמך בגאוגרפיה, לפי תנאי הקבלה של המחלקה. מומלץ ביותר ליצור קשר עם אחד מאנשי הסגל האקדמי של המחלקה אשר יוכל לשמש כמנחה בתחום המסתמן כבעל עניין לתלמיד.

מרכז המגמה: [פרופ' עמוס פרומקין](#) טלפון 02-5883352, חדר 3611, מדעי החברה, הר הצופים

**מבנה הלימודים מפורט בטבלה שלהלן:**

| <b>לימודי חובה</b>                                                                                  |          | <b>היקף</b>                                                                                                                                                                                                                                            |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 40849 סמינריון מחלקתי                                                                               |          | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                  |
| 40829 הדרכה אישית לתלמידי המגמה הפיזית (מהווה את קורס הגישות במחקר הגאוגרפי בתחום הגאוגרפיה הפיזית) |          | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                     |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>לימודי חובה מתודולוגיים</b>                                                                      |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 40801 סטטיסטיקה למוסמך                                                                              |          | 3 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                  |
| ----- קורס מתקדם מתחומי הממ"ג                                                                       | קורס אחד |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                             |          | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                     |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>חובת בחירה</b>                                                                                   |          | <b>לימודי ליבה בתכנון וסביבה</b>                                                                                                                                                                                                                       |
|                                                                                                     |          | ייקבע בתיאום עם יועץ המגמה                                                                                                                                                                                                                             |
|                                                                                                     |          | <ul style="list-style-type: none"> <li>40650 עיר וחברה</li> <li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li> <li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li> <li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li> <li>40731 שימור עירוני-- לא יתקיים בתשע"ה</li> </ul> |
|                                                                                                     |          | קורס אחד                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>סמינר</b>                                                                                        |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
|                                                                                                     |          | חובת לימוד סמינר אחד מבין קורסי השו"ס בתחום:                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |          | <ul style="list-style-type: none"> <li>40770 יישומי מחקר מתקדמים בחישה מרחוק</li> <li>40701 הידרולוגיה של מים עיליים: תהליכים, תצפיות ומודלים</li> <li>40458 קלימטולוגיה סינופטית של מזרח הים התיכון וישראל</li> </ul>                                 |
|                                                                                                     |          | 4 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                  |
|                                                                                                     |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>קורסי בחירה</b>                                                                                  |          | <b>להשלמת הנ"ז לתואר</b>                                                                                                                                                                                                                               |
|                                                                                                     |          | קורסים בתחום הגאוגרפיה פיזית                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |          | קורסי העשרה מהמכון למדעי כדור הארץ                                                                                                                                                                                                                     |
|                                                                                                     |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>עבודת גמר</b>                                                                                    |          | <b>0 נ"ז</b>                                                                                                                                                                                                                                           |
|                                                                                                     |          |                                                                                                                                                                                                                                                        |
| <b>סה"כ נ"ז לתואר</b>                                                                               |          | <b>40</b>                                                                                                                                                                                                                                              |

הערות:

1. ניתן ללמוד מספר גדול יותר של נ"זים מקורסי גישות ומקורסי הליבה אשר ייכללו במסגרת לימודי הבחירה.
2. בשל הסיורים המתקיימים בחלק מהקורסים, יתכנו שינויים בהיקפי הנ"ז כפי שמופיעים לעיל (חצי נ"ז נוספת לכל יום סיור). בכל מקרה היקף קורסי הבחירה ייקבע בהתאם להיקף הנדרש להשלמת הנ"ז לתואר של כל תלמיד ותלמיד.
3. ייתכן שתלמידי המגמה הפיזית יידרשו על ידי מנחה עבודת המחקר לקורסי יסוד ממדעי הטבע (מתמטיקה, פיזיקה, כימיה).
4. תנאי מעבר לשנה ב':  
כתנאי לעבור לשנה ב', תלמידי המוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה יידרשו לציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

**גאוגרפיה, תכנון וסביבה**  
**במגמה בגאוגרפיה היסטורית יישובית**  
**(806)**

הגאוגרפיה ההיסטורית דנה בשאלות גיאוגרפיות המתייחסות לפרקי זמן היסטוריים ובכך היא משלבת את העיון הגיאוגרפי וההיסטורי. היא בוחנת מצד אחד, כיצד מעצבים תהליכים היסטוריים את הנוף הגאוגרפי בעבר, בהווה ובעתיד, ומצד שני כיצד משפיעים מרכיבים גאוגרפיים שונים על תהליכים היסטוריים ותרבותיים. הגאוגרפיה ההיסטורית דנה בשני תחומי-דעת אלו ברמה העולמית, הלאומית, האזורית והמקומית. במחלקה לגאוגרפיה פועלים מורים אחדים המתמחים בתחומים אלו בהוראה ובמחקר, בתקופות שמן העת העתיקה ועד להווה.

בעשורים האחרונים הלך וגבר השילוב בין תחומי התכנון, התיירות והפיתוח המרחבי. טיפוח סביבות עבר, ושימור אתרים ארכיאולוגיים ומבנים היסטוריים שנחשבו עד לא מכבר לנטל, נתפסים יותר ויותר כמשאבים תרבותיים וכלכליים. תפיסה זאת באה לידי ביטוי בארץ בהקמה של המועצה לשימור מבנים ואתרי ההתיישבות (כיום: המועצה לשימור אתרי מורשת), בחקיקה המקדמת שמירת אתרים, באכיפה של חוק העתיקות ובהשקעות הגדולות ובאתרים במוזיאונים ארכיאולוגיים והיסטוריים.

תכנית הלימודים במגמה הגאוגרפית-היסטורית נועדה להעניק הכשרה לבעלי תואר בוגר מתחומים מתאימים רבים (כגון גאוגרפיה, ארכיטקטורה ואדריכלות, ארכיאולוגיה והיסטוריה), מתכננים, ארכיאולוגים ומוזיאולוגים), המבקשים לשלב בלימודיהם היבטים עיוניים בלימוד ומחקר גאוגרפי היסטורי, לצד היבטים מעשיים בתחומי השימור והפיתוח. ישנה אפשרות לשלב את הלימודים במגמה זו בלימודים עם מגמה נוספת במחלקה לגאוגרפיה.

### **תנאי הקבלה**

יתקבלו למגמה תלמידים אשר התקבלו לתואר מוסמך בגאוגרפיה, לפי תנאי הקבלה של המחלקה.

מרכז המגמה: [פרופ' ריכב רובין](#) בטל' 02-5881141, חדר 4605א', מדעי החברה.

### **מבנה הלימודים**

כמפורט בטבלה שלהלן:

| מסלול א' (מחקרי)                                                                                |          | מסלול ב' (לא מחקרי)                                                                             |          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| <b>לימודי חובה</b>                                                                              |          | <b>לימודי חובה</b>                                                                              |          |
| 40849 סמינריון מחלקתי                                                                           | 2 נ"ז    | 40849 סמינריון מחלקתי                                                                           | 2 נ"ז    |
| 40512 נוף טקסט וקונטקסט בגאוגרפיה היסטורית- לא יתקיים בתשע"ה                                    | 2.5 נ"ז  | 40512 נוף טקסט וקונטקסט בגאוגרפיה היסטורית - לא יתקיים בתשע"ה                                   | 2.5 נ"ז  |
| מהווה קורס גישות במחקר הגאוגרפי בתחום הגאוגרפיה ההיסטורית                                       |          | מהווה קורס גישות במחקר הגאוגרפי בתחום הגאוגרפיה ההיסטורית                                       |          |
| <b>לימודי חובה מתודולוגיים</b>                                                                  |          | <b>לימודי חובה מתודולוגיים</b>                                                                  |          |
| 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                         | 2 נ"ז    | 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                         | 2 נ"ז    |
| קורס מתקדם מתחומי הממ"ג                                                                         | קורס אחד | קורס מתקדם מתחומי הממ"ג                                                                         | קורס אחד |
| <b>לימודי חובה במגמה</b>                                                                        |          | <b>לימודי חובה במגמה</b>                                                                        |          |
| 40920 מחנה מחקר בגיאוגרפיה היסטורית                                                             | 4 נ"ז    | 40920 מחנה מחקר בגיאוגרפיה היסטורית                                                             | 4 נ"ז    |
| חובת בחירה מן התחום ההיסטורי, מחוץ לחוג (בהיסטוריה, היסטוריה של ע"י, יהדות זמננו, מזה"ת וכדומה) | 4 נ"ז    | חובת בחירה מן התחום ההיסטורי, מחוץ לחוג (בהיסטוריה, היסטוריה של ע"י, יהדות זמננו, מזה"ת וכדומה) | 4 נ"ז    |

| מסלול א' (מחקרי)                                                                                                                                                                                                                                | היקף                                                                          | מסלול ב' (לא מחקרי)                                                                                                                                                                                                                                    | היקף                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------|
| חובת בחירה<br>לימודי ליבה בתכנון וסביבה                                                                                                                                                                                                         |                                                                               | חובת בחירה<br>לימודי ליבה בתכנון וסביבה                                                                                                                                                                                                                |                                                                               |
| <ul style="list-style-type: none"> <li>40650 עיר וחברה</li> <li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li> <li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li> <li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li> <li>40731 שימור עירוני - לא בתשע"ה</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>ייעובע בתיאום עם יועץ המגמה</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>40650 עיר וחברה</li> <li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li> <li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li> <li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li> <li>40731 שימור עירוני - לא יתקיים בתשע"ה</li> </ul> | <ul style="list-style-type: none"> <li>ייעובע בתיאום עם יועץ המגמה</li> </ul> |
|                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                               |
| סמינר                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                               | סמינר                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                               |
| חובת לימוד קורס מסוג שוס או סמינר, בתחום הג"ג ההיסטורית                                                                                                                                                                                         | קורס אחד                                                                      | חובת לימוד 2 מסוג שוס או מסוג סמינר, בתחום הג"ג ההיסטורית                                                                                                                                                                                              | שני קורסים                                                                    |
| כתיבת עבודה סמינריונית                                                                                                                                                                                                                          | 4 נ"ז                                                                         | כתיבת עבודות סמינריוניות                                                                                                                                                                                                                               | 8 נ"ז                                                                         |
|                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                               |
| לימודי בחירה                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                               | לימודי בחירה                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                               |
| קורסי בחירה בגאוגרפיה היסטורית                                                                                                                                                                                                                  | 6-2 נ"ז בתיאום עם יועץ המגמה                                                  | קורסי בחירה בגאוגרפיה היסטורית                                                                                                                                                                                                                         | 6-2 נ"ז בתיאום עם יועץ המגמה                                                  |
| קורסי בחירה בגאוגרפיה                                                                                                                                                                                                                           | להשלמת הנ"ז לתואר                                                             | קורסי בחירה בגאוגרפיה                                                                                                                                                                                                                                  | להשלמת הנ"ז לתואר                                                             |
|                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                               |
| עבודת גמר                                                                                                                                                                                                                                       | 0 נ"ז                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                               |
| סה"כ נ"ז לתואר                                                                                                                                                                                                                                  | 40                                                                            | סה"כ נ"ז לתואר                                                                                                                                                                                                                                         | 48                                                                            |

#### הערות:

- ניתן ללמוד מספר גדול יותר של נ"זים מקורסי גישות ומקורסי הליבה אשר ייכללו במסגרת לימודי הבחירה.
- בשל הסיורים המתקיימים בחלק מהקורסים, יתכנו שינויים בהיקפי הנ"ז כפי שמופיעים לעיל (חצי נ"ז נוספת לכל יום סיור). בכל מקרה היקף קורסי הבחירה ייקבע בהתאם להיקף הנדרש להשלמת הנ"ז לתואר של כל תלמיד ותלמיד.
- תלמידים המשלבים את התואר במגמה בגאוגרפיה היסטורית עם אחת ההתמחויות יהיו חייבים גם בקורס 40801 סטטיסטיקה למוסמך.
- תנאי מעבר לשנה ב':  
כתנאי לעבור לשנה ב', תלמידי המוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה יידרשו לציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

### **גאוגרפיה, תכנון וסביבה (807) בהתמחות בניהול, תכנון ומדיניות הסביבה (804)**

המחלקה לגאוגרפיה מציעה התמחות למוסמך בתכנון ובמדיניות סביבתית, עם דגש על מדעי החברה ושילוב רב-תחומי. התוכנית פתוחה לתלמידי חוגים אחרים ולתלמידי פקולטות אחרות המתעניינים בנושאי מדיניות הסביבה.

בשנים האחרונות מושם הדגש בתחום הסביבתי על מחקר רב-תחומי תוך חיפוש אחר הדרכים המיטביות לשילוב היבטים סביבתיים בקבלת החלטות. עבודות ודיונים נערכים בצוותים רב-תחומיים הבוחנים, בין היתר, את היתרונות והחסרונות של אמצעים כלכליים, תכנוניים ומשפטיים, תוך מתן דגש לשיקולי יעילות חברתית וישימות פוליטית.

מרכז ההתמחות: **פרופ' ערן פייטלסון**, טל': 02-5883346, חדר 4610, מדעי החברה

#### **מטרת ההתמחות**

מטרת ההתמחות להכשיר חוקרים ובעלי מקצוע בתחומים שונים להתמודד עם בעיות סביבתיות. לשם כך, ההתמחות מדגישה את הצורך בהסתכלות ובהערכה רב-תחומית, תוך התמקדות בהיבטים של מדעי החברה. הקורסים והסדנאות הנכללים בהתמחות מיועדים להמחיש לתלמידים את מורכבות הנושא הסביבתי, את הצורך בשילוב רב-תחומי בטיפול בבעיות קיימות וכן את הדרכים האפשריות למניעת היווצרות בעיות עתידיות. בתוך כך, ייחשפו תלמידי ההתמחות לפרויקטים עכשוויים בעלי משמעות סביבתית אשר עליהם מתדיינים העוסקים בסביבה בישראל ובעולם.

תלמידים שסיימו בהצלחה את דרישות ההתמחות יהיו זכאים לציון ההתמחות בתעודת המוסמך ["מוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה (או בחוג אחר) בהתמחות בניהול, תכנון ומדיניות הסביבה"].

#### **למי מיועדת ההתמחות?**

ההתמחות מיועדת לבעלי תואר בוגר העומדים בדרישות הקבלה ללימודי מוסמך בחוג העיקרי אשר בחרו והמעוניינים להתמחות בהיבטים של תכנון ומדיניות סביבתית.

#### **סגל ההוראה**

קורסי ההתמחות ניתנים על ידי צוות משולב של מרצים. חלקם מרצי המחלקה לגאוגרפיה, אחרים הינם מרצים מחוגים אחרים ומפקולטות אחרות באוניברסיטה העברית. בנוסף להם, מרצים בעלי ניסיון מעשי בתחום הסביבה מחוץ לאוניברסיטה התורמים מניסיונם המעשי בהוראת התכנית.

#### **תנאי קבלה**

- \* יתקבלו להתמחות תלמידים העומדים בדרישות הקבלה ללימודי מוסמך בחוג העיקרי אשר בחרו.
- \* תלמידים המבקשים להירשם להתמחות במסגרת לימודי מוסמך בגאוגרפיה ואינם בעלי תואר בוגר בגאוגרפיה, יחויבו בלימודי השלמה אשר יקבעו לכל תלמיד בתיאום עם מרכז ההתמחות.
- \* תלמידי פקולטות אחרות יידרשו להביא אישור מהחוג הראשי.

#### **מבנה הלימודים**

משך הלימודים: שנתיים. תכנית ההתמחות כוללת 23 נ"ז ונלווית ללימודי מוסמך באחד מחוגי הפקולטה למדעי החברה. החוג הראשי רשאי להכיר בחלק מקורסי ההתמחות כקורסי בחירה במסגרת התואר.

להלן פירוט מבנה הלימודים לתלמידי גאוגרפיה תכנון וסביבה בהתמחות בניהול תכנון ומדיניות הסביבה:

| מסלול א' (מחקרי)                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | מסלול ב' (לא מחקרי)                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
|---------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| לימודי גאוגרפיה, תכנון וסביבה               |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| לימודי חובה                                 | היקף                                                                                                                                                                                                                                                                            | לימודי חובה                             | היקף                                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 40849 סמינריון מחלקתי                       | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 40849 סמינריון מחלקתי                   | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 40422 גישות למדיניות סביבתית                | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 40422 גישות למדיניות סביבתית            | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| קורס גישות במחקר הגאוגרפי בתחום הסביבתי     |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | קורס גישות במחקר הגאוגרפי בתחום הסביבתי |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| לימודי חובה מתודולוגיים                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 40903 שיטות מחקר למוסמך                     | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 40903 שיטות מחקר למוסמך                 | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 40801 סטטיסטיקה למוסמך                      | 3 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 40801 סטטיסטיקה למוסמך                  | 3 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| קורס מתקדם מתחומי הממ"ג                     | קורס אחד                                                                                                                                                                                                                                                                        | קורס מתקדם מתחומי הממ"ג                 | קורס אחד                                                                                                                                                                                                                                                                        |
| חובת בחירה – לימודי ליבה בתכנון וסביבה      |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | חובת בחירה – לימודי ליבה בתכנון וסביבה  |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| שלושה קורסים                                | <ul style="list-style-type: none"><li>40650 עיר וחברה</li><li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li><li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li><li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li><li>40731 שימור עירוני - לא יתקיים בתשע"ה</li><li>40870 תכנון מטרופוליני</li></ul> | שלושה קורסים                            | <ul style="list-style-type: none"><li>40650 עיר וחברה</li><li>40583 התשתית הפיזית של ישראל: סוגיות נבחרות</li><li>40652 תכנון סביבתי: סוגיות וגישות</li><li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li><li>40731 שימור עירוני - לא יתקיים בתשע"ה</li><li>40870 תכנון מטרופוליני</li></ul> |
| סמינר                                       |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | סמינר                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| קורס מסוג שוס או סמינר                      | 0                                                                                                                                                                                                                                                                               | קורס מסוג שוס או סמינר                  | 0                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| עבודה סמינריונית                            | 0                                                                                                                                                                                                                                                                               | עבודה סמינריונית                        | 0                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| לימודי בחירה                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | לימודי בחירה                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| קורסי בחירה בגאוגרפיה                       | להשלמת הנ"ז בגאוגרפיה                                                                                                                                                                                                                                                           | קורסי בחירה בגאוגרפיה                   | להשלמת הנ"ז בגאוגרפיה                                                                                                                                                                                                                                                           |
| עבודת גמר                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | עבודת גמר                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| סה"כ נ"ז בגאוגרפיה, תכנון וסביבה            | 21 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                          | סה"כ נ"ז בגאוגרפיה, תכנון וסביבה        | 29 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| לימודי ההתמחות בניהול תכנון ומדיניות הסביבה |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| לימודי חובה                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                 | לימודי חובה                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                 |
| 89775 מבוא למדעי הסביבה <sup>3</sup>        | 4 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 89775 מבוא למדעי הסביבה                 | 4 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 49601 דיני סביבה                            | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 49601 דיני סביבה                        | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 40695 סדנה בין מקצועית לבעיות הסביבה        | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 40695 סדנה בין מקצועית לבעיות הסביבה    | 2 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| 40860 אולפן בתכנון סביבתי                   | 3 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           | 40860 אולפן בתכנון סביבתי               | 3 נ"ז                                                                                                                                                                                                                                                                           |
| קורס מסוג שוס או סמינר בתחום הסביבתי        | סמינר אחד                                                                                                                                                                                                                                                                       | קורס מסוג שוס או סמינר בתחום הסביבתי    | סמינר אחד                                                                                                                                                                                                                                                                       |

<sup>3</sup> תלמידים בעלי רקע במדעי הטבע/חקלאות, רשאים ללמוד קורס אחר באישור מרכז ההתמחות. תלמיד שלמד את הקורס במסגרת התואר הראשון ישלים נ"ז בקורסי בחירה.

|                                                                            |                     |                                                                            |                     |
|----------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------------------------------|---------------------|
| עבודה סמינריונית                                                           | 4 נ"ז               | עבודה סמינריונית                                                           | 4 נ"ז               |
| קורסי בחירה בהתמחות                                                        | להשלמת הנ"ז בהתמחות | קורסי בחירה בהתמחות                                                        | להשלמת הנ"ז בהתמחות |
| נ"ז קורסי ההתמחות                                                          | 19                  | נ"ז קורסי ההתמחות                                                          | 19                  |
| עבודה סמינריונית                                                           | 4                   | עבודה סמינריונית                                                           | 4                   |
| סה"כ נ"ז בהתמחות                                                           | 23                  | סה"כ נ"ז בהתמחות                                                           | 23                  |
| סה"כ נ"ז לתואר בגאוגרפיה תכנון וסביבה והתמחות בניהול תכנון ומדיניות הסביבה | 44                  | סה"כ נ"ז לתואר בגאוגרפיה תכנון וסביבה והתמחות בניהול תכנון ומדיניות הסביבה | 52                  |

#### הערות :

- ניתן ללמוד מספר גדול יותר של נ"זים מקורסי גישות ומקורסי הליבה במסגרת לימודי הבחירה בגאוגרפיה.
- בשל הסיורים המתקיימים בחלק מהקורסים, יתכנו שינויים בהיקפי הנ"ז כפי שמופיעים לעיל (חצי נ"ז נוספת לכל יום סיור). בכל מקרה היקף קורסי הבחירה ייקבע בהתאם להיקף הנדרש להשלמת הנ"ז לתואר של כל תלמיד ותלמיד.
- תנאי מעבר לשנה ב' :  
כתנאי לעבור לשנה ב', תלמידי המוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה יידרשו לציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.

**גאוגרפיה, תכנון וסביבה (807)**  
**בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי (808)**

המחלקה לגאוגרפיה והמכון ללימודים עירוניים ואזוריים, מציעים תוכנית משותפת לתלמידי המוסמך בגאוגרפיה: "גאוגרפיה, תכנון וסביבה בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי". ההתמחות בתכנון עירוני ואזורי, המוצעת על ידי המכון ללימודים עירוניים ואזוריים, מתמקדת בלימודי הליבה של התכנון העירוני והאזורי (כגון דיני תכנון ובנייה, תיאוריות בתכנון, הליכי תכנון), בלימודים בעלי גוון פרופסיונאלי (אולפנים בתכנון, פרקטיקום, כלים יישומיים) ובמגוון לימודים עירוניים אינטר-דיסציפלינאריים. לימודי חוג האם (גאוגרפיה, תכנון וסביבה) כוללים את המטען העיוני בגאוגרפיה בכלל ובגאוגרפיה עירונית בפרט, כלים מתודולוגיים (שיטות מחקר, סטטיסטיקה, מערכות מידע גאוגרפיות וחישה מרחוק), ואפשרות לבחור קורסים מהתמחויות ומגמות אחרות, כמו ניהול, תכנון ומדיניות הסביבה וגאוגרפיה היסטורית. התוכנית בכללותה מציעה חבילה מאוזנת ורחבה בתחום התכנון העירוני והאזורי, המכשירה את מוסמכי התוכנית הן לעבודה כמתכננים עירוניים ואזוריים ולעבודה בתחומים אחרים של מדיניות עירונית, והן למחקר בתחום הלימודים העירוניים והאזוריים והגאוגרפיה העירונית.

**תנאי קבלה**

יתקבלו למסלול זה תלמידים אשר התקבלו לתואר מוסמך בגאוגרפיה. התלמידים המעוניינים מתבקשים לפנות לייעוץ אל מרכז ההתמחות:  
**פרופ' ערן רזון** טל': 02-5883351, חדר 4617, מדעי החברה

**מבנה הלימודים**

הלימודים יתרכזו בימים שלישי ורביעי. משך הלימודים: שנתיים.

להלן פירוט מבנה הלימודים:

| מסלול א' (מחקרי)              |                                                                                                                                                                                                                                                                                  | מסלול ב' (לא מחקרי) |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
|-------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| לימודי גאוגרפיה, תכנון וסביבה |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                  |
| היקף                          | לימודי חובה                                                                                                                                                                                                                                                                      | היקף                | לימודי חובה                                                                                                                                                                                                                                                                      |
| 2 נ"ז                         | 40849 סמינריון מחלקתי                                                                                                                                                                                                                                                            | 2 נ"ז               | 40849 סמינריון מחלקתי                                                                                                                                                                                                                                                            |
| 2 נ"ז                         | 40732 סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי<br>מהווה קורס גישות במחקר הגאוגרפי בתחום התכנון העירוני                                                                                                                                                                                 | 2 נ"ז               | 40732 סוגיות חדשות במחקר העירוני והאזורי<br>מהווה קורס גישות במחקר הגאוגרפי בתחום התכנון העירוני                                                                                                                                                                                 |
|                               | לימודי חובה מתודולוגיים                                                                                                                                                                                                                                                          |                     | לימודי חובה מתודולוגיים                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 2 נ"ז                         | 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                          | 2 נ"ז               | 40903 שיטות מחקר למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                          |
| 3 נ"ז                         | 40801 סטטיסטיקה למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                           | 3 נ"ז               | 40801 סטטיסטיקה למוסמך                                                                                                                                                                                                                                                           |
| קורס אחד                      | קורס מתקדם בתחום הממ"ג                                                                                                                                                                                                                                                           | קורס אחד            | קורס מתקדם בתחום הממ"ג                                                                                                                                                                                                                                                           |
|                               | חובת בחירה – לימודי ליבה בתכנון וסביבה                                                                                                                                                                                                                                           |                     | חובת בחירה – לימודי ליבה בתכנון וסביבה                                                                                                                                                                                                                                           |
| שלושה קורסים                  | <ul style="list-style-type: none"><li>40650 עיר וחברה</li><li>40583 התשתית הפיזית של ישראל : סוגיות נבחרות</li><li>40652 תכנון סביבתי : סוגיות וגישות</li><li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li><li>40731 שימור עירוני- לא יתקיים בתשע"ה</li><li>40870 תכנון מטרופוליני</li></ul> | שלושה קורסים        | <ul style="list-style-type: none"><li>40650 עיר וחברה</li><li>40583 התשתית הפיזית של ישראל : סוגיות נבחרות</li><li>40652 תכנון סביבתי : סוגיות וגישות</li><li>40709 סוגיות במדיניות תחבורה</li><li>40731 שימור עירוני- לא יתקיים בתשע"ה</li><li>40870 תכנון מטרופוליני</li></ul> |

גאוגרפיה, תכנון וסביבה, תשע"ה

| סמינר                                                                       |                                                                           | סמינר             |                                                                           |
|-----------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------|-------------------|---------------------------------------------------------------------------|
| קורס אחד                                                                    | קורס מסוג שוס או סמינר                                                    | 0                 |                                                                           |
| 4 נ"ז                                                                       | עבודה סמינריונית                                                          | 0                 |                                                                           |
| לימודי בחירה                                                                |                                                                           | לימודי בחירה      |                                                                           |
| להשלמת הנ"ז לתואר                                                           | קורסי בחירה בגאוגרפיה                                                     | להשלמת הנ"ז לתואר | קורסי בחירה בגאוגרפיה                                                     |
|                                                                             |                                                                           | 0 נ"ז             | עבודת גמר                                                                 |
| 29                                                                          | סה"כ נ"ז בגאוגרפיה, תכנון וסביבה                                          | 21                | סה"כ נ"ז בגאוגרפיה, תכנון וסביבה                                          |
| לימודי ההתמחות בתכנון עירוני ואזורי (מטעם המכון ללימודים עירוניים ואזוריים) |                                                                           |                   |                                                                           |
| לימודי חובה                                                                 |                                                                           | לימודי חובה       |                                                                           |
| 2 נ"ז                                                                       | תיאוריות התכנון                                                           | 2 נ"ז             | תיאוריות התכנון                                                           |
| 2 נ"ז                                                                       | מבוא לדיני תכנון ובנייה                                                   | 2 נ"ז             | מבוא לדיני תכנון ובנייה                                                   |
| 1 נ"ז                                                                       | סמינר מכוני                                                               | 1 נ"ז             | סמינר מכוני                                                               |
| 2 נ"ז                                                                       | לבחירה קורס אחד מהשניים: מבוא לכלכלת מקרקעין; תכנון - הלכה ומעשה          | 2 נ"ז             | לבחירה קורס אחד מהשניים: מבוא לכלכלת מקרקעין; תכנון - הלכה ומעשה          |
| 4 נ"ז                                                                       | שני אולפנים/סדנאות                                                        | 4 נ"ז             | שני אולפנים/סדנאות                                                        |
| ארבעה קורסים                                                                | קורסי בחירה בהתמחות – אחד מהם סמינר אשר במסגרתו יש להגיש עבודה סמינריונית | ארבעה קורסים      | קורסי בחירה בהתמחות – אחד מהם סמינר אשר במסגרתו יש להגיש עבודה סמינריונית |
| 19                                                                          | נ"ז קורסי ההתמחות                                                         | 19                | נ"ז קורסי ההתמחות                                                         |
| 4                                                                           | עבודה סמינריונית                                                          | 4                 | עבודה סמינריונית                                                          |
| 23                                                                          | סה"כ נ"ז בהתמחות                                                          | 23                | סה"כ נ"ז בהתמחות                                                          |
| 52                                                                          | סה"כ נ"ז לתואר בגאוגרפיה, תכנון וסביבה בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי       | 44                | סה"כ נ"ז לתואר בגאוגרפיה, תכנון וסביבה בהתמחות בתכנון עירוני ואזורי       |

#### הערות:

- ניתן ללמוד מספר גדול יותר של נ"זים מקורסי גישות ומקורסי הליבה אשר ייכללו במסגרת לימודי הבחירה.
- בשל הסיורים המתקיימים בחלק מהקורסים, יתכנו שינויים בהיקפי הנ"ז כפי שמופיעים לעיל (חצי נ"ז נוספת לכל יום סיור). בכל מקרה היקף קורסי הבחירה ייקבע בהתאם להיקף הנדרש להשלמת הנ"ז לתואר של כל תלמיד ותלמיד.
- תנאי מעבר לשנה ב':  
כתנאי לעבור לשנה ב', תלמידי המוסמך בגאוגרפיה תכנון וסביבה יידרשו לציון ממוצע של 80 או יותר ב- 15 נ"ז מלימודי שנה א' (היקף מינימלי נדרש), הכוללים לפחות קורס ליבה אחד.